

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено
на засіданні кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №_1 від 28.08.2023 р.)

в.о. завідувача кафедри Наталія ШЕГІНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
ОК 15 «Волонтерська діяльність та фандрайзинг»,
що викладається в межах ОПП «Соціальне забезпечення»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»

Львів 2023

Назва курсу	Волонтерська діяльність та фандрайзинг
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Свободи, 18, проспект В. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 – Соціальна робота; 232 – Соціальне забезпечення
Викладачі курсу	Кліпкова Оксана Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом
Контактна інформація викладачів	oksana.klipkova@lnu.edu.ua Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом, каб.330, проспект В. Чорновола, 61.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom та телеграм. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/volonterska-diialnist-i-fandrayzynh
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Волонтерська діяльність та фандрайзинг» є нормативною дисципліною з спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» для освітньої-професійної програми Бакалавра, яка викладається в 2 (другому) семестрі в обсязі 4 (чотирьох) кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання та вміння у сфері волонтерської діяльності та фандрайзингу.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни є формування вмінь логічно, послідовно та аргументовано розкрити сутність соціальних та суспільних відносин у суспільстві та знань з теорії та практики залучення грантів
Література для вивчення дисципліни	Основна: 1. Менеджмент волонтерських програм: посібник для підготовки менеджерів волонтерських програм / За заг. ред. Т.І. Сила, Т.Л. Лях; авт. кол.: Т. Журавель, Т. Лях, К. Пуха та ін. – К.: ФОП Буря О.Д., 2020. – 174 с. 2. Управління проектами і фандрайзинг у сфері освіти: навчально-методичний посібник до курсу / авт.-упоряд. І.В.Єгорова. Івано-Франківськ, 2021. 140 с. 3. Посібник волонтера / В. В. Вашкович, О. Ю. Василенко, Т. О. Карабін, Я. В. Лазур, В. В. Манзюк, В. М. Рошканюк. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 88 с. Додаткова 4. Боголіб, Т. М. Освітній та науковий фандрайзинг в Україні. <i>Наукові праці Донецького національного технічного університету. Сер.: Економічна</i> 5 (2014): 11-17. 5. Ганський, В. О., Дацко О. І., Флейчук М. І. До питання про природу волонтерства: Економічний вимір. Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення

	<p>(2022): 44.</p> <p>6. Гуменюк І. О. До питання про соціально-правові гарантії волонтерів в Україні. <i>Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine 2</i> (2022): 50-58.</p> <p>7. Кліпкова О. І., Шегинська Н. З. Волонтерські програми як одна із базових концепцій соціальної відповідальності : матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції на тему «Світ наукових досліджень. Випуск 13» (25-26 жовтня 2022 р. м. Тернопіль). С. 182-184.</p> <p>8. Поліщук Н. Волонтерство як соціально-педагогічний феномен. <i>Інноватика у вихованні</i>. № 15. 2022. С. 320-329.</p> <p>9. Дзуліт З. П., Стасів Н. В., Моторнюк У. І. Джерела фінансування фандрайзингу та пріоритетні напрями його реалізації в Україні. <i>Вісник Національного університету Львівська політехніка. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку</i> 899 (2018): 85-90.</p> <p>10. Демуз І. О. Фандрайзинг і грантрайтинг як особливий фінансовий механізм міжнародної підтримки наукових проектів в Україні." (2019).</p> <p>11. Деліні М. М. Фандрайзинг та донорство як інструменти реалізації соціально-економічної відповідальності підприємництва. <i>Причорноморські економічні студії</i> 23 (2017): 75-78.</p> <p>12. Коваленко І. Е. Підготовка соціальних працівників до фандрайзингової діяльності. <i>Імідж сучасного педагога</i> 6 (201) (2021): 77-81.</p> <p>13. Кравець Г.В. Фандрайзингові інструменти політики соціального партнерства на місцевому рівні в Україні. <i>Регіональні студії</i>. Ужгород, Видавничий дім «Гельветика». Вип. 27. 2021. С.50-54.</p> <p>14. Липитчук О. Тенденції розвитку волонтерського руху в Україні <i>Scientific Collection «InterConf»</i> 117 (2022): 180-188.</p> <p>15. Ревуцька С. Риторико-мовленнєві компетентності у волонтерській діяльності. <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i> (2022): С. 147.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять (16 годин лекцій, 16 години практичних занять) та 58 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК1 1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави;</p> <p>СК 3. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різним групам населення, що опинилися у складних життєвих обставинах;</p>

	<p>СК 13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності;</p> <p>СК 15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності</p> <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <p>ПРН 1 Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності;</p> <p>ПРН 2 Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категоріях населення;</p> <p>ПРН 13 Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення;</p> <p>ПРН 14 Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення;</p> <p>ПРН 20 Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p> <p>В результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти можуть набути наступний перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)</p> <p>1. Аналітичні навички: вивчення концептуальних засад здійснення волонтерської діяльності дозволить розвинути здатність аналізувати потреби громад, розбирати проблеми на складові частини та визначати оптимальні рішення. Навички критичного мислення: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати інформовані рішення. Комунікаційні навички : вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших. Навички роботи в команді: використання інтерактивних методів навчання розвиває у здобувачів вміння працювати в групах, спільно досягати цілей і вирішувати колективні завдання. Лідерські навички: вивчення дисципліни сприяє розвитку лідерських якостей, зокрема здатності до організації та керівництва волонтерськими ініціативами та проєктами. Навички прийняття рішень: здатність до аналізу та вибору оптимальних рішень є важливою для здобувачів, які вивчають волонтерську діяльність та фандрайзинг. Гнучкість : вивчення концепції волонтерської діяльності та фандрайзингу розвиває здатність адаптуватися до змін у суспільстві.</p>
Ключові слова	Волонтерська робота, соціальне забезпечення, фандрайзинг
Формат курсу	Очний
Теми	<p>Тема 1. Особливості фінансування соціальної сфери</p> <p>Тема 2. Волонтерська діяльність. Критерії волонтерства</p> <p>Тема 3. Готовність організацій соціальної сфери працювати з волонтерами</p> <p>Тема 4. Волонтерство в соціальній роботі зі спеціальними групами клієнтів</p> <p>Тема 5. Цикл використання праці волонтерів</p> <p>Тема 6. Мотивація до волонтерської діяльності</p> <p>Тема 7. Створення волонтерських посад</p>

	Тема 8. Залучення волонтерів Тема 9. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу Тема 10. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу Тема 11. Фонди та гранти Тема 12. Планування фандрайзингової діяльності Тема 13. Вибір стратегії та звернення Тема. 14. Бюджет та результати діяльності фандрайзингу Тема 15. Основні методики роботи фандрайзера		
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру		
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни «Тайм-менеджмент та міжособистісні комунікації у бізнесі»		
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, проектно-орієнтоване навчання, дискусія, моделювання, виконання письмових завдань.		
Необхідне обладнання	Мультимедійні засоби, комп'ютери		
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	№ з/п		Максимальна кількість балів
	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів		
	1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях		
	Критерії оцінювання		10 балів
	«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.		10
	«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.		7
«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.		4	

«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.	2
«1» – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.	0-1
Максимальна кількість балів за участь у 8 практичних заняттях	80 балів
2. Додаткові бали	
Критерії оцінювання	20 балів
Нарахування додаткових балів відбувається за написання тез доповідей / участь у діяльності наукового гуртка /участь у наукових семінарах та круглих столах /участь у заходах неформальної освіти (за отримання сертифікатів про проходження навчання на різних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо)	20
Поточний та підсумковий контроль	РАЗОМ – 100 балів

Підсумкова оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих студентом за поточне оцінювання на практичних заняттях, оцінки за підсумковий контроль знань та компетентностей студентів у вигляді семестрового заліку, оцінок за активність на практичних заняттях та додаткові бали. Максимальна семестрова оцінка становить 100 балів.

Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, розв'язання ситуаційних завдань).

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять та активність у аудиторії є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на за виконання письмових робіт, виступах із промовами, участі у дебатах та ін. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість

	пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тижень	Теми, короткі тези	Форма заняття (лекція, практичне заняття, самостійна робота)	Література	Завдання	Термін виконання
1	Тема 1. Особливості фінансування соціальної сфери 1. Структура соціальної сфери в Україні. 2. Видатки на утримання соціальної сфери. 3. Попит на соціальні послуги. 4. Волонтери як цінний людський ресурс соціальної сфери.	1 год. л./ 4 год сам. р.	[3; 5; 8]		Згідно з розкладом
1,2	Тема 2. Волонтерська діяльність. Критерії волонтерства 1. Критерії волонтерської діяльності. 2. Види та типи волонтерської роботи. 3. Можливості волонтерської роботи. 4. Сучасні тенденції волонтерського руху.	1 год. л. / 2 год. пр./ 4 год. сам. р.	[1; 3; 5; 8]	Тестовий контроль, есе	Згідно з розкладом
3	Тема 3. Готовність організацій соціальної сфери працювати з волонтерами 1. Опис ідеальної організації, де бажають працювати волонтери. 2. Основні проблеми, з якими зустрічаються організації в роботі з волонтерами. SWOT аналіз. 3. Доцільність використання волонтерської допомоги. Вивчення ставлення персоналу до залучення волонтерів.	1 год. л./ 4 год сам. р.	[1; 8; 15]		Згідно з розкладом
3,4	Тема 4. Волонтерство в соціальній роботі зі спеціальними групами клієнтів 1. Особливості групи клієнтів та волонтерів. Особливості роботи з безпритульними дітьми. 2. Волонтерство у роботі з людьми з ВІЛ / СНІД. 3. Волонтерство у роботі з людьми з проблемами психічного здоров'я. 4. Бачення організації щодо роботи волонтерів.	1 год. л. / 2 год. пр. / 4 год. сам. р.	[1; 5; 14]	Тестовий контроль, есе, доповіді, проекти	Згідно з розкладом

5	Тема 5. Цикл використання праці волонтерів 1. Волонтерська програма, як комплекс заходів для ефективної роботи волонтерів. 2. Роль координатора волонтерської програми. 3. Необхідні кроки до залучення волонтерів.	1 год. л./ 4 год. сам. р.	[1; 5]		Згідно з розкладом
5,6	Тема 6. Мотивація до волонтерської діяльності 1. Теорії мотивацій. 2. Особливості мотивації відповідно до віку волонтерів. 3. Способи визначення набору мотиваційних чинників до волонтерської діяльності. 4. Можливі помилки координаторів волонтерських програм.	1 год. л. / 2 год. пр. / 4 год. сам. р.	[1; 3]	Есе, доповіді, проекти	Згідно з розкладом
7	Тема 7. Створення волонтерських посад 1. Визначення потенційних місць для волонтерів. 2. Створення посадових обов'язків. 3. Визначення потенційних ризиків. 4. Створення робочого місця для волонтера.	1 год. л. / 4 год. сам. р.	[1; 3]		Згідно з розкладом
7,8	Тема 8. Залучення волонтерів 1. Види залучення волонтерів. 2. Основні інструменти для залучення волонтерів. 3. Створення повідомлень для потенційних волонтерів. 4. Принципи залучення. Особливості співбесіди з волонтерами. Запитання, які ставляться волонтеру. Завершення співбесіди. 5. Винагородження праці волонтерів. Види та типи винагородження.	1 год. л. / 2 год. пр. / 6 год. сам. р.	[1; 3; 14]	Проектні та ситуаційні завдання	Згідно з розкладом
9	Тема 9. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу 1. Основні поняття, принципи та напрями здійснення фандрайзингу. 2. Донори та способи взаємодії з ними. 3. Правила успішного фандрайзингу.	1 год. л./ 4 год. сам. р.	[2; 4; 9]		Згідно з розкладом
9,10	Тема 10. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу 1. Історія розвитку фандрайзингу. 2. Використання ІТ та HR – технологій. 3. Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні.	1 год. л. / 2 год. пр./ 4 год. сам. р.	[2; 4; 10]	Доповіді, проекти	Згідно з розкладом
11	Тема 11. Фонди та гранти 1. Фонди. Види фондів та їх значення. 2. Сутність поняття «грант» та їх класифікація.	1 год. л./ 4 год. сам. р.	[2; 9; 10]		Згідно з розкладом

	3. Процес пошуку гранту.				
11,12	Тема 12. Планування фандрайзингової діяльності 1. Модель планування фандрайзингу. 2. Проект: особливості створення та реалізації.	1 год. л. / 2 год. пр./ 2 год. сам. р.	[2; 9; 11]	Есе, доповіді, проекти	Згідно з розкладом
13	Тема 13. Вибір стратегії та звернення 1. Вироблення стратегії фандрайзингу. 2. Спонсорський пакет. Звернення. Види заявок. 3. Супровідна документація гранті	1 год. л./ 4 год. сам. р.	[2; 4; 9; 14]		Згідно з розкладом
13,14	Тема 14. Бюджет та результати діяльності фандрайзингу 1. Складання бюджету проекту. 2. Результати фандрайзингової роботи. 3. Розвиток проекту після закінчення фінансування. Моніторинг та оцінювання	1 год. л. / 2 год. пр. / 4 год. сам. р.	[2; 4]	Проектні завдання	Згідно з розкладом
15,16	Тема 15. Основні методики роботи фандрайзера 1. Корпоративний фандрайзинг. 2. Методика роботи із державними установами та місцевого самоврядування. 3. Приватні пожертви. Методика роботи із бізнес-структурами.	2 год. л. / 2 год. пр./ 2 год. сам. р.	[2; 4; 10]	Доповіді, проекти	Згідно з розкладом

**Доцент кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом**

Оксана КЛІПКОВА